

НАПРЯМ 2. ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА ТА ТУРИЗМ

Бондаренко П.В.

*бакалавр,
Київський національний університет технологій та дизайну*

Борисова О.В.

*кандидат географічних наук,
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу,
Київський національний університет технологій та дизайну*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-365-4-16>

ЛІТЕРАТУРНИЙ ТУРИЗМ ЯК КУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ

Літературний туризм – це специфічна галузь культурного туризму, що включає відвідування місць і подій, описаних у літературних творах, а також історії та місця проживання авторів цих творів. Таким чином, головним аспектом організації турів такого типу є екскурсії до місць, що пов'язані з літературною спадщиною [1, с. 123–125]. Цей вид туризму є одним із найбільш захоплюючих і популярних напрямів пізнавального туризму, який привертає тисячі подорожуючих з усього світу. Походження літературного туризму має глибокі історичні корені, які відображають еволюцію інтересу до літератури та культури.

Даний вид туризму є невід'ємною складовою культурного туризму, що включає усі види подорожей, пов'язаних зі слідами великих письменників та місцями, описаними в їх творах, що спонукають учасників до глибоких роздумів та особистого переживання. Його основними формами є біографічний туризм, який передбачає відвідування музеїв письменників, місць, пов'язаних з їхнім життям і творчістю, оглядання пам'ятників, могил, а також участь у конкурсах, фестивалях, преміях, присвячених авторам, та літературний туризм за маршрутами творів, що включає відвідування реальних та уявних місць,

описаних у літературних творах, читання творів на місцях, театральні вистави, майстер-класи, літні школи та подорожі шляхами літературних героїв. Також серед форм літературного туризму є екскурсійна, розважальна та освітня форми. Екскурсійна форма характеризується тим, що літературний тур базується на освітньо-пізнавальному аспекті, під час якого турист отримує інформацію про творчий шлях письменника та його пам'ятки завдяки відвідуванню певних місць, що так чи інакше пов'язані з культурним діячем чи його творчістю. Розважальна форма включає в себе різноманітні заходи, такі як відвідування театральних вистав, що базуються на літературних творах, відвідування літературних тематичних парків або участь у літературних фестивалях та святкуваннях. Щодо освітньої форми туризму, то вона включає в себе подорожі, що не лише пропонують екскурсійні та розважальні програми, але й передбачають різноманітні навчальні тренінги, вивчення іноземних або вітчизняних культур, відвідування бібліотек і книжкових магазинів, літературні вечори, а також можливість взяти участь у віртуальних літературних турах [2, с. 3–16].

Перші прояви літературного туризму можна відслідкувати ще у давні часи, коли люди подорожували на місця, описані у літературних творах, аби зануритися у світ та атмосферу цих історій. Однак справжній підйом літературного туризму припав на 19-20 століття, коли літературні шедеври стали широко відомими та визнаними національно та міжнародно [3, с. 13–24].

Багато неймовірних літературних маршрутів приваблюють подорожуючих з усього світу. Наприклад, Великобританія відома можливістю вивчення творчості Шекспіра, Діккенса, Бронте та інших великих англійських письменників. Франція, особливо Париж, вважається основним напрямком літературного туризму, де працювали Віктор Гюго, Оноре де Бальзак та Марсель Пруст. В Іспанії книжкові мандрівники можуть відвідати Барселону, де жив і працював Габріель Гарсія Маркес, або Мадрид, пов'язаний з творчістю Сервантеса.

Сьогодні літературний туризм став важливим компонентом галузі туризму та культурного обміну. Люди відвідують різноманітні літературні музеї, пам'ятники, будинки-музеї

письменників, книжкові фестивалі та літературні форуми для вивчення життя та творчості своїх улюблених авторів. Вони також обирають туристичні маршрути, що пролягають через місця, що стали локаціями для романів, поезій, оповідань чи фільмів [4, с. 183–193].

Унікальний аспект літературного туризму полягає у змозі відчувати живий зв'язок із улюбленими творами та їх персонажами. Подорожуючи до місць, описаних у книгах, туристи мають нагоду не лише зануритися у світ літературних творів, але й побачити реальні місця, що надихали письменників на створення своїх шедеврів. Такі поєднання літературних образів з реальними пейзажами дозволяють подорожуючим не лише збагатити свій культурний досвід, а й отримати нові враження та ідеї для власного творчого вдосконалення.

Літературний туризм відіграє важливу роль у підтримці культурного надбання та спадщини, розвитку туристичної інфраструктури та стимулюванні місцевої економіки. Він сприяє поширенню та популяризації літературних творів, виявляється як чинник збереження культурної ідентичності та сприяє міжкультурному діалогу.

У підсумку, літературний туризм втілює в собі поєднання культурного, історичного та освітнього відпочинку, що привертає людей різного віку та соціального статусу. Він продовжує зберігати свою популярність та привабливість як надзвичайно цікавий та пізнавальний вид туризму.

Література:

1. Вітрук Н.О. Літературний туризм як перспективний напрямок культурно-пізнавального туризму на Рівненщині. 2020. С. 123–125.

2. Гуров С.А., Страчкова Н.В., Алексеенко М.А. Литературный туризм: систематика и географические тенденции развития. *Ученые записки Крымского федерального университета имени В.И. Вернадского. География. Геология*. 2018. № 3. Том 4(70). С. 3–16.

3. Nicola J. Watson *Literary Tourism and Nineteenth-Century Culture*. 2009. P. 13–24.

4. Robert Burns *Touristification of cultural resources*. 2008. P. 183–193.